

Országgyűlési Képviselő
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Kormányozási T/4786/120

Érkezett: 2011 NOV 14.

Módosító javaslat

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 94. § (1) bekezdése alapján „*A Munka Törvénykönyvéről*” szóló T/4786. számú törvényjavaslatához az alábbi

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjesztem elő:

2. A törvényjavaslat 203. § (2) bekezdésének elhagyását javaslom:

„[(2) Cselekvőképtelen munkavállaló egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszonyban nem foglalkoztatható.]”

I n d o k o l á s

A módosító indítvány a hazánkat kötelező, fogyatékos személyek munkavállalására vonatkozó nemzetközi egyezményekkel, továbbá hazai jogszabályokkal, alkotmánybírószági döntésekkel és elvi jellegű más bírósági döntésekkel való összhang megteremtését célozza.

A Fogyatékossgal Élő Személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény (2007. évi XCII. tv.) a javaslat módosítással érintett részeivel ellentétben, a fogyatékos típusára és súlyosságára tekintet nélkül biztosítja a fogyatékos emberek munkavállaláshoz való jogát: „A részes államok elismerik a fogyatékossgal élő személyek munkavállaláshoz való jogát, másokkal azonos alapon; ez magában foglalja egy, a fogyatékossgal élő személyek számára nyitott, befogadó és hozzáférhető munkaerő-piacon szabadon választott és elfogadott munka révén nyerhető megélhetés lehetőségének jogát” (27. cikk)

Az egyezmény szövege nyilvánvalóan nem tartalmaz korlátozásokat a fogyatékos munkavállalók cselekvőképességi státuszával kapcsolatban.

A munkaképesség minősítése a cselekvőképtenség vizsgálata mentén, az Egyezmény szerint, mindenképpen aggályos. A jogalkotó a cselekvőképtelenség fogalmával egy olyan heterogén csoportot foglal egy kategóriába, amelybe egyaránt tartozhat súlyosan, halmozottan fogyatékos ember és pszichiátriai betegséggel küzdő egyetemi professzor is, de időskori demenciával küzdő személyek, és szenvedélybetegek is elméletileg ebbe a körbe tartozhatnak. Komoly hibát jelent egy ilyen csoportot egységesen kezelni, és csupán a csoporthoz való tartozás címén egységesen megítélni munkavégző képességüket.

Ezt az álláspontot erősíti meg az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jelentése: „A polgári jogi cselekvőképesség sem egyenlő a munkavégzési képességgel, nem egymásnak megfelelő fogalmak. Egyértelmű továbbá, és a vizsgált téma szempontjából fontos, hogy a fogyatékos és a korlátozott cselekvőképesség vagy a cselekvőképtelenség sem koherens fogalmak. (...). Az adott munkavégzéstől, feladattól és a munkavállaló képességeitől függ a munkaképesség megítélése, nyilvánvalóan olyan munkát végez mindenki – a nem fogyatékkal élő emberek között is – amire képes és amire alkalmazható. Önmagában a munkára jelentkezés és munkavállalás is egyfajta belátási képességet feltételez (OBH-3360/2003.)”

A cselekvőképtelennek nevezett személyek jognyilatkozat tételének automatikus kizárása ugyancsak ellentétes az Egyezmény rendelkezéseivel (12. cikk), és visszalépést jelent a törvényjavaslat korábbi változatához képest is, mely korlátozó gondnokság alatt állók jognyilatkozatára vonatkozó szabályokat tett általánossá, a munkaviszonyt érintő főbb kérdésekben a személyes nyilatkozattételt írva elő, egyéb esetekben pedig a képviselő és a munkavállaló együttes eljárását tette kötelezővé.

A módosító javaslat cselekvőképtelen személyek munkavállalása esetére is az együttes döntéshozatalt írja elő.

A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egységokmánya (1976. évi 9. tvr.) szerint „Az Egyezségokmányban részes államok elismerik a munkához való jogot - amely magában foglalja mindenkinek azt a jogát, hogy lehetősége legyen az általa szabadon választott vagy elfogadott munka útján való megélhetésre -, és megfelelő lépéseket tesznek e jog biztosítása érdekében.” (6. Cikk, 1. pont)

A munkához való jog egyértelműen sérül, ha a cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt álló személy nem köthet munkaszerződést, és ennek következtében munkaviszonyban nem alkalmazható.

A Szociális Karta (1999. évi C. törvény) értelmében: „A munkához való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. a teljes foglalkoztatás elérése céljából elsődleges céljaik és felelőségeik egyikeként fogadják el a foglalkoztatás lehető legmagasabb és legtartósabb szintjének elérését és fenntartását;

2. hatékonyan védik a dolgozó azon jogát, hogy szabadon választott foglalkozás alapján biztosíthassa megélhetését; (...) (1. Cikk)”

A Karta idézett rendelkezése teljes mértékben sérül, ha a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy nem köthet munkaszerződést, és ennek következtében nem foglalkoztatható munkaviszony keretében. A szociális jogok többsége a munkához való alkotmányos alapjoghoz kötődik, és minden olyan hátrány, ami cselekvőképességük korlátozásából vagy kizárásából kifolyólag éri őket, az Egyezmény egyéb cikkeinek megsértését is jelentheti.

A munkaerőpiacot is a kereslet-kínálat határozza meg, a munkaszerződés a felek kölcsönös megállapodásán alapul. Egy adott munkára való alkalmasság a munkakörből, a munkahelyi környezettől és a munkavállaló képességeitől függ, és nyilvánvalóan mindenki olyan munkát végez – a nem fogyatékos emberek között is – amire képes, és amire alkalmazzák. Éppen ezért értelmetlen lenne fogyatékos személyek munkavállalási esélyeit különböző indokolatlan tilalmakkal akadályozni.

Így az egyszerűsített foglalkoztatásra és alkalmi munkavállalásra vonatkozó tilalmak elhagyása szükséges. Az érintett fogyatékos személyek, a megfelelő munkaerőpiaci lehetőségek hiányában, jellemzően az egyszerűbb, rövidebb távú, hozzáférhetőbb alkalmi munka és egyszerűsített foglalkoztatás körében szabályozott munkalehetőségekkel tudnak élni.

A Fővárosi Bíróság egy elvi jelentőségű ítéletében a következő megállapításokat tette kizáró gondnokság alatt álló személyek foglalkoztatásával kapcsolatban:

„... megállapítható, hogy a magyar jogrendszerben nincsen a cselekvőképtelen személyek munkajogviszonyban való foglalkoztatását általánosságban kizáró szabály, ezért az ügyben releváns jogszabályok ezzel ellentétes értelmezése és alkalmazása jogszabálysértő, figyelemmel az Alkotmány, a magyar jog és a közösségi jog szellemére is, mely a cselekvőképességet érintő gondnokság alatt állók korlátozását csak a lehető legszükségesebb mértékben teszi lehetővé.” (kiemelés a Fővárosi Bíróság, 24.K.32.943/2009/7. sz. ítéletéből)

Fentieket támasztja alá az 1998. évi XXVI. tv. (Fot.) is mely szerint „A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.” (15. § (1) bek.)

Budapest, 2011. november 14.

dr. Tapolczai Gergely

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség